

INGEKOMEN 19 DEC. 2014

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

**DGBK/Bestuur,
Democratie en Financiën**
Financieel en
Informatiestelsel

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
R. Nederpelt
T 06-50738469
Ron.Nederpelt@MinBZK.nl

Datum 16 december 2014
Betreft financieel toezicht: vorm en bevindingen 2015

Kenmerk
2014-0000669027

Uw kenmerk
504207-504305

1. Inleiding en toezichtvorm voor 2015

Met deze brief informeer ik u over de financiële toezichtvorm voor 2015 en de overige toezichtbevindingen. Gedeputeerde Staten ontvangen een afschrift van deze brief. Over de door mij bij het financiële toezicht gehanteerde uitgangspunten en overige aandachtspunten heb ik u eerder, bij brief van 18 februari 2014, kenmerk 2014-0000061756, geïnformeerd. In die brief heb ik de elementen die een rol spelen bij mijn toetsing van de realiteit van uw begroting en meerjarenraming weergegeven. De beoordeling daarvan is bepalend voor de vorm van mijn toezicht, repressief of preventief. Dit toezicht is gebaseerd op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader zoals dat in 2014 is geactualiseerd (zie voetnoot). Daarnaast heb ik in die brief aangekondigd dat bij mijn toetsing wederom extra aandacht zal worden geschonken aan de paragraaf verbonden partijen en aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Naar aanleiding van de mij toegezonden begroting 2015 en jaarstukken 2013 deel ik u hierbij mede dat ik van oordeel ben dat uw provincie, net als de andere provincies, voor het komende jaar, met inachtneming van artikel 207, 1^e en 2^e lid, van de Provinciewet, onder de repressieve toezichtvorm kan blijven. Dit betekent dat uw begroting geen goedkeuring van mij behoeft.

In deze brief ga ik achtereenvolgens in op de bevindingen over de begroting en meerjarenraming, de onderzoeken naar de paragrafen verbonden partijen en onderhoud kapitaalgoederen en de overige financiële beheeraspecten. Deze brief en de aan deze brief ten grondslag liggende feiten zijn ambtelijk met uw provincie afgestemd (hoor en wederhoor).

2. Begroting en meerjarenraming

2.1 Inleiding

Het door mij gehanteerde toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht gaat uit van een begrotingssaldo dat het resultaat is van uitsluitend structurele baten en lasten.

Om te kunnen vaststellen of dit het geval is, heb ik gebruik gemaakt van de door u opgestelde overzichten zoals die zijn terug te vinden op bladzijde 2015 en 219-222 in uw programmabegroting. Het structureel en reëel evenwicht wordt berekend door het begrotingssaldo na bestemming te corrigeren voor de incidentele baten en lasten, inclusief de incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves. Bij mijn oordeel over het begrotingsevenwicht betrek ik ook (de ontwikkeling van) het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte.

Datum
16 december 2014
Kenmerk
2014-0000669027

2.2 Totaalbeeld provincies

Uit het onderzoek naar de begrotingen 2015 en meerjarenramingen 2016-2018 komt naar voren dat alle provincies beschikken over een structureel sluitende begroting. Ook de meerjarenbegroting geeft ditzelfde beeld.

Het totaal van de algemene reserves en bestemmingsreserves van alle provincies wordt per 1 januari 2015 geraamd op € 14,8 miljard (per 1 januari 2014 was dit € 15,6 miljard). In de periode 2016-2018 is er per saldo sprake van een geraamde onttrekking aan de reserves van € 2,6 miljard (in de periode 2015-2017 was dit € 2,9 miljard). Dit betekent een afname van bijna 18% ten opzichte van 2015 (vorig jaar was sprake van een geraamde afname van bijna 19%).

2.3 Beeld van uw provincie

Ik ben van oordeel dat uw provincie voldoet aan het criterium van structureel en reëel evenwicht. Dit oordeel is gebaseerd op de risicogeorïënteerde toets van uw begroting en meerjarenraming. Die toets heeft geen bevindingen opgeleverd waaruit blijkt dat uw provincie niet over het genoemde evenwicht beschikt.

De omvang van de door u gepresenteerde reserves neemt in de periode 2015 tot en met 2018 af van € 799,2 miljoen naar € 496,8 miljoen ofwel een afname van 37,88 %.

Ik constateer dat de begroting en meerjarenraming van uw provincie, zowel zoals door u gepresenteerd als na mijn correcties voor incidentele baten en lasten, sluiten.

2.4 Vereisten wet- en regelgeving

De financiële begroting, de meerjarenraming en de paragrafen heb ik op hoofdlijnen getoetst aan de eisen die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daaraan stelt.

U heeft mijn aanbeveling van vorig jaar om het berekende structurele en reële begrotingssaldo op te nemen, gevolgd.

Het vorig jaar nog aanwezige overzicht van de belangrijkste incidentele baten en lasten per programma conform artikel 19 lid c van het BBV is echter vervallen. Ik beveel u aan om deze vanaf volgend jaar weer op te nemen.

2.5 Aanbevelingen

Hierna doe ik een aantal aanbevelingen voor de financiële begroting, de meerjarenraming en de paragrafen die naar mijn oordeel de volledigheid, leesbaarheid, transparantie en informatiewaarde daarvan verder vergroten. Graag verneem ik vóór 1 april 2015 welke verbetermaatregelen u hierop gaat nemen.

1. Aan u is reeds toegezegd dat de hoogte van de algemene uitkering van het begrotingsjaar volgend jaar in de begroting wordt opgenomen. Ik adviseer u om deze meerjarig te laten opnemen.

2. Geef beter inzicht in het onderhoud van kapitaalgoederen op het punt dat ik in paragraaf 4 van deze brief heb geconstateerd.
 3. U geeft reeds het totaal aan incidentele en structurele onttrekkingen uit en toevoegingen aan de reserves aan. Geef ook in de begroting aan welke mutaties van de reserves structureel zijn, en welke incidenteel. Dit kan bijvoorbeeld in de staat van incidentele baten en lasten.
- Ambtelijk zijn deze aanbevelingen reeds toegezegd.

Datum
16 december 2014

Kenmerk
2014-0000669027

3. Verbonden partijen

Ik heb dit jaar wederom onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de paragraaf verbonden partijen. Ook provincies brengen steeds meer activiteiten onder bij verbonden partijen. De begroting moet daarom meer inzicht bieden in de aard, omvang en risico's van de verbonden partijen. Hiertoe is per 1 juli 2013 het BBV aangepast. Getoetst is of de begrotingsparagraaf voldoet aan de voorschriften die thans worden gesteld. Daarnaast heb ik onderzocht welke voortgang is geboekt ten opzichte van de presentatie in de begroting 2014.

In onderstaande tabel treft u mijn bevindingen aan naar aanleiding van het onderzoek voor uw provincie:

Inzicht in paragraaf verbonden partijen

Inzicht in	Gemeenschappelijke Regelingen		Overige Verbonden Partijen	
	2015	2014	2015	2014
het aandeel/belang	Goed	Goed	Goed	Goed
financiële positie	Goed	Goed	Goed	Goed
risico's	Goed	Goed	Goed	Goed

Tot slot wil ik u informeren dat ik geen gemeenschappelijke regelingen waarin u deelneemt wegens financiële redenen of termijnoverschrijding onder preventief toezicht heb geplaatst.

4. Onderhoud kapitaalgoederen

Zoals ik in mijn brief van 18 februari 2014 al heb aangekondigd, heb ik samen met de provinciaal toezichthouders besloten dit jaar extra aandacht te schenken aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In onderstaande tabel treft u mijn bevindingen aan voor uw provincie:

Bevindingen n.a.v. onderzoek naar paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

1	Actualiteit diverse onderhoudsplannen	Alle plannen zijn actueel
2	Vastgesteld onderhoudsniveau	Niet benoemd, wel in PMO
3	Groot onderhoud in begroting opgenomen	Ja
4	Is er sprake van achterstallig onderhoud	Nee

In het PMO worden de onderhoudsniveaus genoemd. Ik beveel u aan om deze ook in de paragraaf kapitaalgoederen op te nemen opdat deze nog beter zelfstandig leesbaar is. Ambtelijk is deze aanbeveling reeds toegezegd.

Ik heb verder kunnen constateren dat de paragrafen onderhoud kapitaalgoederen per provincie qua inhoud en het gebruik van begrippen behoorlijk verschillen. Omdat ik het belangrijk vind dat deze paragraaf een helder inzicht biedt, kom ik in het eerste kwartaal van 2015 met een voorbeeld hoe zo'n paragraaf er uit zou kunnen zien.

Datum

16 december 2014

Kenmerk

2014-0000669027

5. Overige financiële beheeraspecten

Voor mijn oordeel over uw rekening maak ik mede gebruik van de bevindingen van de accountant. Ik constateer dat Gedeputeerde Staten de genoemde fout in de SISA-bijlage zal corrigeren.

Een ander financieel beheeraspect, waarnaar ik heb gekeken, is het Emu-saldo. Ik constateer dat het door u berekende Emu-saldo van € 314 miljoen de referentiewaarde 2015 (zoals vermeld in de septembercirculaire) van € 61,5 miljoen met € 252,5 miljoen overschrijdt.

Naar aanleiding hiervan merk ik op dat ik in mijn toezicht de individuele referentiewaarden monitor. Pas bij een structurele (meer dan 1 jaar) overschrijding van het EMU-tekort voor alle decentrale overheden tezamen op rekeningbasis, zullen er via bestuurlijk overleg afspraken worden gemaakt over eventueel te nemen maatregelen. Op dit moment is deze situatie niet aan de orde.

6. Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 april 2015 uw reactie op deze brief, in het bijzonder op de genummerde punten.

Ik hoop met de vorenstaande opmerkingen u in staat te stellen tot een zo goed mogelijk oordeel over de begroting en meerjarenraming te komen.

Een afschrift van deze brief heb ik heden aan Gedeputeerde Staten gezonden.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

T. Livius

Directeur Bestuur, democratie en financiën